

prima instanță: V. Panfilii
instanța de apel: A. Panov, M. Moraru, A. Minciuna

dosarul nr. 2r-39/16

DECIZIE

20 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Leanca Tudor, reprezentat de avocatul Zadorojnîi Andrei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Malai Veaceslav împotriva lui Leancă Tudor cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Leancă Tudor ca fiind nemotivată,

constată:

La 18 ianuarie 2014, Veaceslav Malai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tudor Leanca cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, Veaceslav Malai a menționat că la 29 decembrie 2011 i-a transmis cu împrumut lui Tudor Leanca suma de 204000 lei cu termenul de rambursare pînă la 29 decembrie 2012.

Conform pct. 3.1 al contractului de împrumut, pîrîtul și-a asumat obligația de a restitui datoria pînă la expirarea termenului stabilit.

Susține însă că șa scadență, pîrîtul nu și-a executat obligația asumată, iar la solicitările de a restitui datoria, nu a dat nici un răspuns.

Menționează că, deoarece Tudor Leanca nu a achitat datoria în termenul indicat în contractul de împrumut, din contul acestuia urmează să fie încasată și dobînda pentru nerestituirea împrumutului în termen.

Solicită încasarea de la Tudor Leanca în beneficiul său a datoriei în mărime de 204000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău, pricina a fost strămutată spre judecare la Judecătoria Anenii Noi (f.d. 27).

La 20 decembrie 2014, Veaceslav Malai a depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d. 75), în care a invocat că în lunile ianuarie-mai 2012, pîrîtul a restituit o parte din datorie în sumă de 22200 lei, rămînînd datoria în sumă de 181800 lei. De asemenea, în luna martie 2013, pîrîtul a mai achitat suma de 11000 lei, iar suma de 170800 lei a rămas nerestituită.

Solicită încasarea de la Tudor Leanca a datoriei în mărime de 170800 lei, a dobînzii de întîrziere în mărime de 42983 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 6420 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4900 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 20 decembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Leanca Tudor în beneficiul lui Veaceslav Malai datoria în sumă de 170800 lei, dobînda de întârziere în mărime de 42983 lei, taxa de stat în mărime de 6420 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2015, cauza a fost ridicată de la examinare și remisă la Judecătoria Anenii Noi pentru corectarea erorii din hotărîre (f.d. 106).

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 01 aprilie 2015, a fost corectată eroarea evidentă din hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 20 decembrie 2014, indicînd conținutul dispozitivului: ”Cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Malai împotriva lui Tudor Leanca cu privire la încasarea sumei a admite parțial. A percepe de la Tudor Leanca în beneficiul lui Veaceslav Malai datoria în sumă de 170800 lei, dobînda de întârziere în mărime de 42983 lei, taxa de stat în mărime de 6420 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 lei, în rest cerințele se resping ca neîntemeiate” (f.d. 109).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Tudor Leanca, comunicîndu-i ultimului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat pînă la 24 iunie 2015 (f.d. 113).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, a fost respins demersul lui Tudor Leanca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat pînă la 09 iulie 2015.

La 01 iulie 2015, avocatul Andrei Zadorojnîi a depus în interesele lui Tudor Leanca recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu dispunerea scutirii de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 septembrie 2015, a fost admis recursul declarat de către avocatul Andrei Zadorojnîi în interesele lui Tudor Leanca, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, fiind soluționată problema în fond cu privire la scutirea lui Tudor Leanca de la plata taxei de stat la depunerea apelului și scutit Tudor Leanca de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 4815 lei, și restituită pricina la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea în fond a apelului depus de Tudor Leanca.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 a fost restituită lui Leanca Tudor cererea de apel ca fiind nemotivată.

La 24 noiembrie 2015, Leanca Tudor, reprezentat de avocatul Zadorojnîi Andrei a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 28 octombrie 2015, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată, lipsită de temei juridic, ilegală, inconsistentă, adoptată cu încălcarea esențială precum și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural civil, fără cercetarea sub toate aspectele multilaterale, complete și obiective a circumstanțelor cauzei în ansamblul și în interconexiunea lor.

Susține că instanța de apel primind pricina spre examinare în fond a apelului declarat de către Tudor Leanca, nu a efectuat procedura citării legale a avocatului apelantului Zadorojnîi Andrei, care a fost admis în proces în baza mandatului avocatului Seria MA nr.0792540 din 24 iunie 2015.

Totodată invocă că instanța de apel nu a indicat asupra necesității prezentării apelului motivat, iar la 28 octombrie 2015 nefiind înștiințat despre ședința avocatul Andrei Zadorojnîi nu s-a prezentat în ședința, încheierea despre restituirea apelului a fost emisă în lipsa părților.

Remarcă că la 04 noiembrie 2015, nefiind la curent despre soluția instanței de apel a depus la Curtea de Apel Chișinău apelul desfășurat în interesele lui Leanca Tudor, și doar după acesta în adresa ultimului a fost expediată copia încheierii din 28 octombrie 2015, care a fost recepționată de ultimul la 10 noiembrie 2015. Iar la 13 noiembrie 2015 a recepționat scrisoarea Curții de Apel Chișinău prin care i-a fost restituită cererea de apel motivată.

Cu referire la prevederile art. 9 alin.(1), art. 26 alin.(3) și art. 100 alin.(2) CPC, consideră că a fost în imposibilitate de a depune apelul motivat în termenul pînă la 28 octombrie 2015, or, din materialele cauzei rezultă că nici o încheiere în acest sens nu a fost emisă, iar avocatul Andrei Zadorojnîi avînd statut de participant al cauzei nu a fost legal citat și nu a fost informat despre termenul prezentării apelului motivat.

Invocînd prevederile art. 102 alin.(1) și art. 105 alin.(1) CPC, consideră că instanța de recurs urmează să aprecieze ca fiind eronată concluzia instanței de apel de a restitui fără examinare cererea de apel. Ori restituirea cererii de apel neîntemeiat îngrădește dreptul apelantului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La materialele pricinii lipsesc date care ar confirma recepționarea de către Leanca Tudor a copiei încheierii instanței de apel din 28 octombrie 2015, iar ultimul insistă că aceasta a fost adusă la cunoștința lui doar la 10 noiembrie 2015.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 noiembrie 2015 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În speță se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 a fost restituită lui Leanca Tudor cererea de apel ca fiind nemotivată.

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel este una ilegală și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

Astfel, conținutul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Cu referire la prevederile normei enunțate, instanța de recurs reține că deși, prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, i-a fost acordat apelantului Leanca Tudor termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat, însă este cert și faptul că la 24 iunie 2015, Tudor Leanca a depus o cerere scrisă, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Însă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, a fost respins demersul lui Tudor Leanca cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat și apelului motivat pînă la 09 iulie 2015.

La caz, se mai constată că încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015, a fost contestată la Curtea Supremă de Justiție de către Tudor Leancă, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Zadorojnîi Andrii.

Iar, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 septembrie 2015 a fost casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2015 prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat a apelantului Tudor Leanca și soluționînd problema în fond, instanța de recurs a dispus scutirea de la plata taxei de stat a lui Tudor Leanca la depunerea apelului în mărime de 4815 lei cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea în fond a apelului depus de Tudor Leanca.

Prin urmare, instanța de recurs constată că deși, prin decizia Curții Supreme de Justiție, cauza a fost remisă pentru judecarea apelului a fond, instanța de apel, într-un mod neînțeles, prin încheierea sa din 28 octombrie 2015 dispune restituirea apelului deja ca fiind nemotivat, drept temei reținînd faptul că apelantul prin citația instanței de apel a fost înștiințat în mod legal despre faptul că a fost scutit de la plata taxei de stat și urmează să prezinte apelul motivat, considerînd astfel, că apelantului i s-a acordat termen suplimentar pentru prezentarea apelului motivat, iar apelantul nu a lichidat neajunsurile și nu a prezentat apelul motivat.

Instanța de recurs remarcă că concluzia instanței de apel în sensul formulat contravine în mod direct dispozițiilor art. 368 alin. (1) CPC, care instituie că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Or, la materialele pricinii lipsește încheierea instanței de apel, prin care s-ar fi oferit apelantului Leanca Tudor un termen suplimentar pentru prezentarea apelului motivat.

De altfel, concluziile instanței de apel redacte în încheierea supusă recursului, nu sunt altceva decât rediscutarea unor aspecte asupra cărora s-a pronunțat Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 09 septembrie 2015, dispoziția căreia, însă, a fost ignorată de instanța de apel.

Din motivele menționate se impune casarea încheierii instanței de apel prin care s-a dispus restituirea cererii de apel depusă de către Tudor Leancă, cu atât mai mult că materialele cauzei conțin datele reprezentantului apelantului Tudor Leancă – Zadorojnîi Andrei căruia instanța de apel contrar prevederilor art. 105 alin. (1¹) CPC, la fel, nu i-a comunicat despre data ședinței instanței de apel din 28 octombrie 2015 și despre termenul prezentării apelului motivat.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Tudor Leanca de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Distinct de cele enunțate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea instanței de apel și a restitui pricina spre judecare a apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Leanca Tudor, reprezentat de avocatul Zadorojnîi Andrei.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Malai Veaceslav împotriva lui Leancă Tudor cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea pricinii spre judecarea apelului în fond la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas